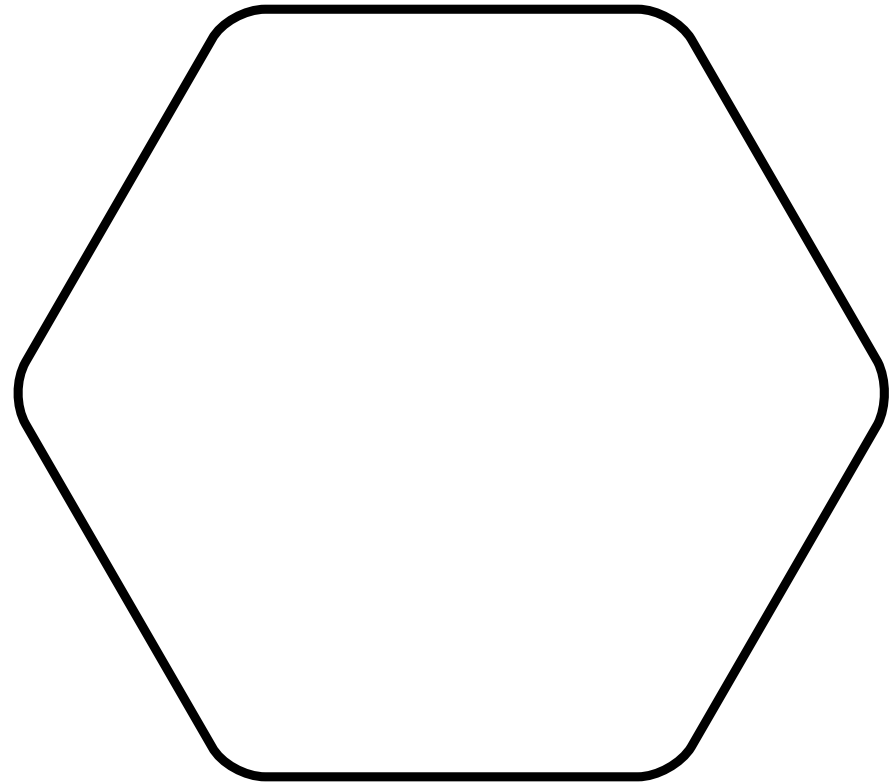

PÄIVÄKOTI KAARNALAIVA

2024

Yhdenvertaisuus- ja
tasa-arvosuunnitelma

YVTA

Johdanto/Esiopetus

- Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa esiopetuksen arvopohjaa ja toimintakulttuuria: ”Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa. Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Esiopetus on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennako-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä.” (Oulun kaupungin esiopetuksen opetussuunnitelma)
- Yhdenvertaisuus-lain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.
- Tasa-arvo-lain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.
- Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan esiopetusyksikömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2022-2025.

Nykytilan kartoitus

Koko tasa-arvokompassi (RKI, 2020) on käyty alkukartoituksessa läpi kaikkien Kaarnalaivan ryhmien osalta.

Kartoitus on tehty tasa-arvotiimin toimesta (Noora). Tasa-arvokompassia on käyty läpi pedapalaverieissa.

YVTA Suunnitelmaa voidaan päivittää tarvittaessa ja se on tarkoitettu arjen työkaluksi.

Keskeiset löydökset/ Vakiintuneet käytänteet

Henkilökunta ohjaa lasten leikkejä tasa-arvoisesti eikä leikkiryhmiä jaeta esimerkiksi sukupuolen perusteella. Kaikilla lapsilla on pääsy kaikkiin leikkeihin ja puuhiin.

Lasten taitoja ja niiden kehittymistä tuetaan sukupuolisensitiivisesti.

Henkilökunta ei käytä syrjivää kieltä arjessa.

Erilaiset perhemuodot huomioidaan esimerkiksi juhlia järjestettäessä. Aiheesta keskustellaan lasten kanssa ja luetaan siihen liittyvää kirjallisuutta.

Henkilökunnan vahvuuksia hyödynnetään toiminnan suunnittelussa yli ryhmärajojen.

Toimintaympäristöä muokataan tarvittaessa lasten tarpeet huomioiden.

Perheiden kanssa käydään päivittäistä keskustelua lasten kasvatuksesta.

Molemmat vanhemmat huomioidaan päivittäisessä viestinnässä tasapuolisesti.

Kaikilla lapsilla on pääsy kaikkiin lapsille tarkoitettuihin tiloihin. Kaikille ryhmille ja lapsille pyritään varmistamaan pääsy vuosittain esim. kirjastoautoon.

Keskeiset löydökset/ Kehitettävää

Koko henkilökunnan
koulutusta YVTA asioihin
liittyen

Lelut, kirjat, kuvat ja muu
materiaali voisivat olla
moninaisempia.

Kiinnitetään huomiota
sukupuolisensitiivisten
sanojen käyttöön sekä
lapsista puhuttaessa että
muutoin (esim.
palopelastaja/palomies).

Yksikön kehittämiskohteet

Kiinnitetään huomiota lelujen, kirjojen ja muun materiaalin moninaisuuteen uusia hankintoja tehdessä ja uusia materiaaleja valmistettaessa.

Henkilökunta pyrkii käyttämään sukupuolisensitiivistä kieltä lapsista puhuttaessa sekä yleisesti.

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet

1. Moninaisemman materiaalin tuottaminen ja hankkiminen

- Toimenpide: Uusia materiaaleja valmistettaessa huomioidaan kuvaston moninaisuus. Huomioidaan vähintään lasten oman ryhmän näkökulma, jotta jokainen tuntee itsensä hyväksytyksi. Laajennetaan siitä mahdollisuuksien mukaan moninaisiin ihmisryhmiin, kieliin ja kulttuureihin. Kerätään ja jaetaan tietoa hyvistä lähteistä. Hyödynnetään lähikirjaston palveluita. Uusia hankintoja tehdessä pyritään huomioimaan moninaisuus.

2. Sukupuolisensitiivisemmän kielen käyttäminen

- Toimenpide: Käydään iltapalaverissa läpi sukupuolisensitiivisyyden käsitettä: milloin sukupuolittavia sanoja voi käyttää ja milloin ei, mitä sukupuolisensitiivisyys tarkoittaa (Noora ottaa vastuun). Pohditaan yhdessä vaihtoehtoisia sanoja vakiintuneiden nimikkeiden tilalle (esim. Esimies, palomies). Omalla esimerkillä mallinnetaan sukupuolisensitiivistä puhetta lapsille.

Kehittämiskohteiden toimenpiteet, aikataulu ja vastuu (taulukko)

	Toimenpiteet Kevät 2024	Vastuu	Toimenpiteet Iv 2024-2025	Vastuu
1. Moninaisemman materiaalin tuottaminen ja hankkiminen	<ul style="list-style-type: none"> Uusia materiaaleja valmistettaessa (lorukorttikuvat, toiminnanohjauskuvat yms.) huomioidaan moninaisuus. Esim. Sukupuolet, perhemuodot, vammaisuus, etninen tausta, kielet. Kiinnitetään erityistä huomiota lasten oman ryhmän näkökulmaan, jotta kaikki tulisivat huomioiduksi 	Koko henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> Uusia hankintoja tehdessä (kirjat, lelut yms.) huomioidaan moninaisuus 	Koko henkilöstö
2. Sukupuolisensitiivisemmän puheen tuottaminen	<ul style="list-style-type: none"> Käydään iltapalaverissa läpi sukupuolisensitiivisyyden käsitettä Pyritään kiinnittämään huomiota omaan kielenkäyttöön ja löytämään vaihtoehtoisia tapoja ilmaista sukupuolittavaa puhetta. 	<ul style="list-style-type: none"> Noora Koko henkilöstö 	Tiedostaminen vahvempaa, toimintamallin vakiintuminen	Koko henkilöstö

Arviointi

Suunnitelman väliarviointi pidetään syyskauden alussa 2024 peda-/opepalaverissa.

Arvioidaan ollaanko päästy välitavoitteisiin ja tarvitaanko uusia tavoitteita.

Arviointitapa riippuu kehittämiskohteista (mm. Palautekyselyyn perheille oma kohta YVTA asioista).

Arviointi syksyllä 2024

Materiaalia/Linkkejä

- Rauhankasvatusinstituutti (2020). Tasa-arvokompassi: Työkalu tasa-arvo ja yhdenvertaisuustyöhön varhaiskasvatuksessa. Haettu 9.12.2021 <https://maailmankoulu.fi/wp-content/uploads/2021/01/Tasa-arvokompassi-VAKA.pdf>
- Rauhankasvatusinstituutti (2020). Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön: materiaalipankki. Haettu 9.12.2021 <https://sway.office.com/G5dLTY7hYvelyuVR?ref=Link>
- Maailmankoulu (2021). Kuvakirjoja ja kirjavinkkejä varhaiskasvatukseen ja 1.-2. luokkalaisille. Haettu 9.12.2021 <https://maailmankoulu.fi/kuvakirjoja-ja-kirjavinkkeja-varhaiskasvatukseen-ja-1-2-luokkalaisille/>
- Autismiliitto (2014). Tilojen esteettömyyskartoitus aistit huomioiden. Haettu 9.12.2021 https://www.autismiliitto.fi/files/1766/Tilojen_esteettomyden_tarkistuslista_13.11.2014.pdf
- Yhdenvertaisuus.fi (2021). Syrjinnästä vapaa koulu. Haettu 9.12.2021 <https://yhdenvertaisuus.fi/syrjinnasta-vapaa-koulu>

Materiaalia/Linkkejä

- Opetus- ja kulttuuriministeriö (2021). Hanke: Tasa-arvoinen varhaiskasvatus. Haettu 9.12.2021 <http://tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi>
- Tane (2021). Tasa-arvo kasvatuksessa. Haettu 9.12.2021 <https://tasa-arvokasvatuksessa.fi/>
- MLL (2021). Kiusaamisen ehkäisy varhaiskasvatuksessa. Kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelman laatiminen. Haettu 9.12.2021 <https://cdn.mll.fi/prod/2017/08/04185732/Kiusaamisen-ehkäisy-varhaiskasvatuksessa-B5-www.pdf>
- Unicef (2021). Ihmisoikeus- ja globaalikasvatusmateriaalit. Haettu 9.12.2021 <https://www.unicef.fi/koulut/ihmisoikeus-ja-globaalikasvatusmateriaalit/>
- Monimuotoiset perheet (2021). Opas varhaiskasvattajille. Haettu 9.12.2021 https://monimuotoisetperheet.fi/ammattilaisille/opas-varhaiskasvattajille/?fbclid=IwAR1fijOipStanyPO8CAgf_2PVJnRwzXjSTDTsutT1hAfBHLmm96ZuSjX-xl

Materiaalia / linkkejä

- Sukupuolisensitiivisiä väretykuvia. Haettu 9.12.2021 <https://cella7.files.wordpress.com/2015/03/super-mjuka-hjc3a4ltar.pdf>
- Tasa-arvoinen varhaiskasvatus –sivusto:
<http://www.tasa-arvoinenvarhaiskasvatus.fi>

YVTA SUUNNITELMA laadittu 23.4.2024

Tänne tulee kirjata aina kun suunnitelmaa päivitetään tai arvioidaan

Päivitetty/Arvioitu:

- 29.4.2024 Koko talon kesken iltapalaverissa